Je tedy předpokladem nároku na odbytné, aby vdova v době opětného provdání požívala důchodu vdovského, pokud se týče, aby v době té příslušel jí nárok na důchod takový.

Stěžovatelka spatřuje nezákonnost naříkaného rozhodnutí v tom, že žalovaný úřad neprávem usoudil, že v době provdání nepříslušel jí nárok na důchod. Podle názoru stěžovatelky užívala tato důchodu ve formě trafiční licence, válečná její podpora se změnila jen ve vnější formě.

Tento názor, který pokládá udělení trafiky jen za zvláštní formu, ve které se válečnému poškozenci poskytuje důchod, nemá však opory v zákoně, jak tomu svědčí znění odst. 1, §u 4, cit. zákona.

V předpisu tom se praví, že válečný poškozenec, jemuž byla udělena trafika, má nárok na důchod jen tenkrát a potud, když a pokud příjem z tohoto podniku nepřevyšuje o 100% požitků, jež by mu jinak podle zákona příslušely. Z textace této jasně plyne, že udělení trafiky za určitých předpokladů tam vytčených vylučuje nárok na důchod podobně, jak jest tomu v případech, kde válečný poškozenec požívá příjmů z požitků pensijních nebo zaopatřovacích, jaké má na zřeteli další věta prvého odstavce §u 4 nebo příjmu ze služebního poměru, vytčeného v 2. odst. §u 4 nebo konečně převyšují-li příjmy válečného poškozence hranici příjmovou s připočtením případných požitků po rozumu §u 2. cit. zák.

Udělení trafiky nelze proto vůbec stotožňovati s pojmem důchodu válečných poškozenců, jak se stížnost mylně domnívá.

Proto také ustanovuje prováděcí vládní nařízení ze dne 7. prosince 1922, č. 363 Sb. z. a n., výslovně v odst. 2., k §u 19, že byla-li vdova vyloučena z nároku na důchod vdovský, na př. použitím ustanovení §§ 2, 3 nebo 4 zákona, nemá po provdání nároku na odbytné.

V daném případě je nesporno, že v době provdání, to jest dne 3. března 1926, vůbec nepožívala stěžovatelka důchodu vdovského a že v té době pouze měla trafiku, která jí byla udělena dne 9. srpna 1924. Pokud se týče výnosu z trafiky té, nevzala stěžovatelka vůbec v odpor zjištění žalovaného úřadu, že v době od 1. ledna 1926 do 28. srpna 1926, kdy jí trafika byla odňata, výnos ten obnášel 9.779.10 Kč, převýšiv o 100% zvýšené požitky, jež by stěžovatelce jinak příslušely. Z tohoto zjištění úřadu, z něhož musí nejvyšší správní soud vycházeti, vyplývá, že po rozumu §u 4, odst. 1, zákona nepříslušel stěžovatelce v době provdání nárok na důchod vdovský.

Dospěl-li žalovaný úřad k závěru, že v důsledku toho nemá stěžovatelka nároku na odbytné po rozumu §u 19 zákona, nelze ve výroku tom shledati nezákonnost.

Z úvah těchto se také podává, že mylným jest i názor stížnosti, že okamžikem, kdy jí byla trafika odňata — což se stalo v daném případě teprve 28. srpna 1926 — obživl původně jí poukázaný důchod, čímž jí prý vznikl nárok na odbytné.

Směrodatným pro posouzení nároku na odbytné jest, jak bylo shora zdůrazněno, den provdání vdovy, to jest den 3. března 1926, takže skutečnosti později nastalé nemohou býti vzaty v úvahu.

Byla proto stížnost zamítnuta jako bezdůvodná.

(Nález nejvyššího správního soudu ze dne 25. října 1928, č. 28166/28.)

Ochrana zaměstnaných.

(Sděluje odborový rada Fr. Benáček.)

K výkladu zákona o 8hodinové době pracovní ze dne 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n. (Předpis zákona č. 91/1918 Sb. z. a n. o zákazu noční práce, právě tak, jako ustanovení tohoto zákona o maximální pracovní době 8hodinné, jsou myšleny toliko na práce osob

v námezdním poměru jsoucích, tedy zaměstnanců a nikoliv zaměstnavatelů.) —

Trestním nálezem městské rady města Brna ze dne 21. června 1927, č. 15.718/27/11, byl stěžovatel odsouzen pro přestupek § 8. zákona ze dne 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n., jehož se dopustil tím, že dne 5. května 1927 započal s prací u válu ve své provozovně před 5. hodinou ranní, neboť doznal kontrole dne 5. května 1927 v jeho závodě živnostenským inspektorem provedené, že uvedeného dne bylo vyvažování a dělení těsta již hotovo v 5 hodin ráno a uložena mu podle § 13 cit. zákona pokuta ve výši 5.000 Kč, v případě nedobytnosti vězení v trvání 180 dnů.

Odvolání stěžovatelovo do tohoto trestního nálezu bylo naříkaným rozhodnutím zamítnuto z důvodu, že skutková podstata přestupku stěžovateli za vinu kladeného jest prokázána vlastním jeho doznáním, že dne 5. května 1927 započal s vyvažováním a dělením těsta ve své pekárně již před 5. hod. ranní; vyvažování a dělení těsta děje se u válu a jest tedy vlastní pekařskou prací, s níž tehdá nesmělo býti vzhledem k ustanovení § 8. cit. zákona započato před 5. hod. ranní.

Jak úřad I. stolice, tak i žalovaný úřad, shledávají skutkovou podstatu přestupku § 8. zákona č. 91/1918 Sb. z. a n. v tom, že stěžovatel započal s pracemi u válu, resp. s vyvažováním a dělením těsta, které nutno kvalifikovati jako vlastní pekařskou práci, dne 5. května 1927 již před 5. hod. ranní, pro kteréžto skutkové zjištění shledávají oporu ve vlastním doznání stěžovatelově, učiněném zmíněného dne živnostenskému inspektorovi u příležitosti kontroly podniku stěžovatelova.

V odvolání do trestního nálezu I. stolice stěžovatel uvedl, že neprávem byl uznán vinným přestupkem § 8. cit. zákona, neboť v doznání, které jedině sloužilo úřadu za podklad jeho výroku o vině stěžovatelově, jen prohlásil, že on sám (stěžovatel sám) částečně těsto vyvážil a nadělil před 5. hod. ranní.

Ve stížnosti na nejvyšší správní soud pak tuto výtku blíže rozvádí, namítaje, že skutková podstata přestupku § 8. zák. č. 91/1918 Sb. z. a n. není dána, když stěžovatel sám koná práce, o které jde, v době noční. Stěžovatel však jen doznal, že on sám před 5. hod. ranní v dílně pracoval a částečně vyvážil a rozdělil těsto, aby provedl přípravy pro vlastní práci u válu, se kterou jeho dělníci započali až po 5. hodině ranní.

Vzhledem k uvedené námitce bylo nejvyššímu správnímu soudu zkoumati, zda zákaz noční práce, vyslovený v § 8. cit. zákona, uložen jest netoliko zaměstnancům, nýbrž i zaměstnavateli a zda tedy tvoří skutkovou podstatu zmíněného přestupku § 8. cit. zákona již okolnost, že stěžovatel sám započal s prací v pekárně před 5. hod. ranní, jak za to má naříkané rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčiti názoru, který v tom směru projeven jest v naříkaném rozhodnutí. Paragraf 8. zákona ze dne 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n., stanoví, že noční práce, t. j. práce od 22. do 5. hodiny, jest v zásadě zakázána, pokud není výslovně (v bodech 1, 2 a 3 cit. §) dovolena. Paragraf 8. cit. zákona, uvedený v části jednající o „práci noční", jest specielním ustanovením zákona o 8hodinové pracovní době, který vydán byl na ochranu osob v námezdním poměru zaměstnaných, jak patrno již z ustanovení § 1. cit. zákona, podle něhož skutečná pracovní doba zaměstnanců v podnicích živnostenskému řádu podrobných, nebo po živnostensku provozovaných, nesmí trvati zásadně déle, než 8 hodin ve 24 hodinách, nebo nejvýše 48 hodin týdně. Paragraf 8. cit. zákona nevyslovuje sice zákaz noční práce výslovně pro zaměstnance, užívaje v bodu 1. obratu „pracovati v noci", v bodu 2. pak obratu „práce noční" a v bodu 3. „přechodné práce v noci", leč z okolnosti, že tu jde o specielní předpis zákona o 8hodinové době pracovní vydaného na ochranu zaměstnanců a pak zejména z předpisu § 9, č. 1 cit. zákona, podle něhož se k noční práci mohou brátí pouze zaměstnanci mužského pohlaví starší 16 let,

nutno dospěti k závěru, že předpis zákona č. 91/1918 Sb. z. a n. o zákazu noční práce právě tak, jako ustanovení tohoto zákona o maximální pracovní době 8hodinné, jsou myšleny toliko na práce osob v námezdním poměru jsoucích, tedy zaměstnanců a nikoliv zaměstnavatelů.

Vyslovil-li tedy žalovaný úřad v naříkaném rozhodnutí, že skutková podstata přestupku stěžovateli za vinu kladeného jeví se v tom, že stěžovatel započal dne 5. května 1927 s prací u válu, resp. s vyvažováním a dělením těsta ve své pekárně již před 5. hod. ranní, vycházel při tom z mylného právního názoru, že zákaz noční práce podle § 8. cit. zákona postihuje i zaměstnavatele samého a bylo proto naříkané rozhodnutí zrušiti pro nezákonnost, aniž měl soud příčiny zkoumati, zda šlo v konkretním případě o práce takového druhu, které zákazu noční práce podle § 8. cit. zákona podléhají.—

(Nález nejvyššího správního soudu ze dne 14. června 1929, č. j. 11.958/29.)

K otázce vadnosti řízení o přestupcích policejních (§ 13 zákona o 8hodinné době pracovní).

Nálezem ze dne 15. srpna 1927, č. 32.531/2, odsoudila okresní správa politická v Českých Budějovicích stěžovatele pro přestupek zákona o 8hodinné době pracovní, jehož stěžovatel dopustil se tím, že své dělníky při čtyřtýdenním propočítání zaměstnával po více než 8 hodin denně.

Stěžovatel v rekursu proti tomuto nálezu podaném navrhl, aby o tom, že nedopustil se přestupku za vinu mu kladeného, byli slyšeni jím navrhovaní svědci.

Zemská politická správa nařídila výslech těchto svědků, jakož i výslech svědků uvedených ve zprávě městského policejního úřadu, načež výměrem ze dne 10. listopadu 1927, č. 433.298 ai 27/15 C 294/5 ai 27, rekurs zamítla a to z důvodů rozhodnutí I. stolice, poněvadž skutková podstata přestupku je seznáním stráže a svědeckým výslechem zjištěna.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané a vytýkající, že žalovaný úřad nekoanl na základě podaného odvolání žádného dalšího šetření a rozhodl pouze na základě seznání stráže, aniž by stěžovateli poskytl možnost obhajoby, uvážil nejvyšší správní soud takto:

Stížnosti nelze sice dáti za pravdu v tom, že žalovaný úřad po podaném odvolání nekonal žádného dalšího šetření a rozhodl jen na základě seznání stráže, neboť žalovaný úřad k podanému odvolání stěžovatele další šetření konal a slyšel jak svědky stěžovatelem navržené, tak i osoby, o nichž městský policejní úřad ve své zprávě uvedl, že mohou potvrditi, že stěžovatel přestupuje předpisy o 8 hodinné době pracovní. Žalovaný úřad však dopustil se vady řízení tím, že stěžovateli obsah těchto výpovědí nesdělil, takže stěžovatel, neznaje tohoto obsahu, nemohl v řízení správním proti výpovědím svědků řádně se brániti a nemůže ovšem řádně hájiti se ani v řízení před nejvyšším správním soudem, zejména pokud jde o otázku, zda na základě svědeckých výpovědí mohl skutečně úřad dospěti k úsudku, že stěžovatel při čtyřtýdenním propočítání zaměstnával dělníky více než 8 hodin denně.

Vada ta je vadou podstatnou a bylo proto naříkané rozhodnutí zrušiti podle § 6 zákona o správním soudě.

(Nález nejvyššího správního soudu ze dne 14. června 1929, č. j. 11.774/29.)
